

Titiri an Moelibaei, respondere non potest *affirmative*, sed *nescio*. At Suprema Inquisitio non ita interrogabatur: *Loca in quibus excipiuntur confessiones monialium etc. sunt loca destinata vel vera confessionalia?* Sed insuper et *quatenus sunt vera confessionalia etc.* ita ut omnino appareret, quaeri ab Rmo Formisano: an loca in quibus excipiuntur confessiones monialium sint vera confessionalia. Atque hinc optime Supremi Inquisitores respondere potuerunt, ut reapse responderunt: *affirmative*. Citatum quapropter exemplum incongrue prorsus allegatur; quid enim si ita proponeretur, ut proponendum erat: *Cuius pecus? Titiri an Moelibaei? et quatenus Moelibaei, an etiam ex gr. canes sunt eius?* Ad quae si interrogatus respondisset *affirmative* dubitari ne posset pecus esse Moelibaei?

Paritas insuper et ex alio capite nutat: Etenim in allegato exemplo oves albae sunt Titiri, nigrae sunt Moelibaei, ideoque duo sunt subiecta inter se omnino diversa, quae post convenientem scientiam duo omnino diversa exigunt responsa; at in dubiis Supremae Inquisitioni propositis unum est subiectum, scilicet loca in quibus excipiuntur confessiones monialium, de eoque unum explicite quaeritur: *an sint vera confessionalia*; quae igitur paritas cum allegato exemplo?

Post haec obiter animadvertere putamus, cl. adversarium non de-

buisse responsionem Supremae Inquisitionis ex primo tantum dubio dimetiri, sed ex tribus; non enim respondit: ad primum dubium *affirmative*; sed *ad tria dubia, prout proponuntur, affirmative*. Demonstret autem, ex tribus propositis dubiis non percipi evidentissime, quaesitum fuisse: an loca in quibus excipiuntur confessiones monialium habenda sint ut vera confessionalia; et Supremae Inquisitionis responsum veluti oraculum Delphicum simul traducemus.

Queritur secundo loco cl. Adversarius, a nobis redargutum fuisse quod pro sua adstruenda sententia immerito attulerit auctoritatem cl. D'Annibale, cuius, relate ad Commentarium, reapse usi sumus tertia Editione, in qua refert S. Officii decretum; relate vero ad Summulam usi sumus Editione II. an. 1882; diximus autem Rmum Assessorem tria loca diserte admittere, scilicet *Confessionalia, loca destinata, et loca electa*. Ne nimii simus, haec ex Commentario ejus exscribimus: « Verum ut videatur si » mulare confessionem necesse est, » ut specie tenus, qua alii decipiantur, confessio agi videatur. » Proinde necesse est ut stet (intelligat cl. Rota) vel in Confessionario, vel in loco destinato, » aut electo ad audiendas confessiones; utque nedum in hoc, et » in isto, quod nemo dubitat, sed » et in illo fingat se confessionem » audire. » pag. 202-3.

Rmus igitur D'Annibale duo ne vel tria loca enumerat?

In Summula vero Part. III, pag. 180-81, utique duo enumerat loca, sed Confessionali evidentissime subintellecto; scribit enim: « Denique » que simulatione confessionis reus » sollicitationis intelligitur si dum » ambo fingunt confessionem agere » turpia miscent, etsi id agant in » loco vel solum destinato aut electo ad audiendas confessiones. » Quare in loco vel *solum destinato aut electo* nisi quia nulla in re est quaestio de confessionali, in quo satis est ut poenitens sistat genuflexus in loco consueto, quo simulatio confessionis intelligatur?

Id vero melius intelligitur ex subiecta nota 17. « Quibus autem » opus sit, ut his in locis confessio simulari videatur, in facto » non in iure consistit: » quae utique dici possunt de locis destinatis aut electis, non vero de Confessionali. Incassum igitur cl. adversarius relato testimonio innititur.

Clarissimo D'Annibale addemus clar. Aemilium Berardi qui in docto volumine *Praxis Confessariorum*, quod post scriptam hanc Appendicem novimus, pag. 478 n. 558 diserte tria loca recenset, scribens: *casus esset, si Sacerdote stante in Confessionali, vel in loco destinato sive electo*, et ne putet adversarius noster, clar. auctorem confudisse Confessionalia cum locis destinatis, audiat quae scribit paulo post n. 559. *Sed haec sententia*

ni fallor, stare nequit. Tunc enim ad quid Pontifex tria illa loca designasset? Igitur iuxta Aemilium Berardi Benedictus XIV non duo loca sed tria designavit; verba ergo *sive in loco ad confessiones audiendas destinato* nostro Berardi non sunt declaratio vocis Confessionalis, sed designatio alius loci a confessionali distincti et ad confessiones audiendas destinati.

Idipsum vero patet, ex testimonio cl. Giraldi ab adversario cit. in animadvers. pag. 205; in eo enim verum Confessionale vocatur tribunal ordinarium sacramentalis iudicii, quo praesente in locis destinatis, haec cessant.

Roncaglia autem Theol. mor. Tom. II, pag. 115, Q. VIII. « Quando oriatur obligatio denunciandi propter ea verba Constitutionis Gregorii XV. *Extra occasionem confessionis in Confessionario, aut in loco quocumque, ubi confessiones sacramentales audiantur, seu ad confessionem audiendam electo, simulantes ibidem confessionem audire?* »

R. Praedicta verba tria loca, in quibus audiri possunt confessiones, designant. Primus est ordinarium Confessionale. Secundus, alter quicumque locus, ubi audiuntur confessiones; et ita se habent quaedam cellulae etc. Tertius est locus quicumque extra praedicta ad audiendas confessiones a Confessario electus. » Nulla autem substantialis differentia est inter textum Gregorii XV, et textum Benedicti XIV.

Quid ergo de variis illis auctoribus dicendum quos citat praestantissimus adversarius qui loca destinata et loca electa designant? Respondemus, eos quidem sub locis destinatis etiam confessionalia comprehendisse, quia etiam confessionalia, et quidem principaliter, sunt loca destinata ad confessiones audiendas; ex hoc autem non sequitur, inter utrumque locum non dari distinctionem et discrimen, et nomine locorum destinatorum Benedictum XIV explicare voluisse Confessionarii destinationem et usum, et non loca diversa designare.

III. Sed tertio loco adversarius noster nos, quamvis humanissime, redarguit quod vitiose subiecerimus conditioni logicae definitionem quam ipse de confessionali tradit, quasi nos eam partialiter retulerimus, et non totaliter; quod crimen longe certe fuit a nobis; retulimus enim integram definitionem confessionalis quam ipse tradit caractere italico, vulgo *corsivo*; quae vero subdebat: *dicitur autem destinatus cumulative tum ob formam quam praefert* etc. non est definitio, sed declaratio definitionis; hanc igitur convertere non debuimus, et optimo iure nos adversarius redarguisset, si convertissemus, cum declaratio non sit definitio. Et cavissemus etiam adiectam declarationem convertere prout adversarius ipse convertit ne imbecilliores videremur. Etenim eiusmodi ab adversario nostro suggesta conversio: *locus qui-*

libet ad confessiones audiendas destinatus, destinatus tum ob formam quam praefert, tum ob habituales usum confessiones ibidem excipiendi est confessionale; nonne falsa est? Etenim ex ea sequeretur, esse locum ad audiendas confessiones destinatum seu confessionale illud in quo habitualiter excipiuntur confessiones: ergo si confessionale aliquid in ecclesia sit in quo usus habitualis non intercederet excipiendi ibidem confessiones, non esset confessionale. Insuper quae est eiusmodi dictio: *Locus destinatus ob habituales usum excipiendi ibidem confessiones*? Aliis praetermissis, in confessionali proprie dicto usus sequitur destinationem et non facit; et tale est, quamvis nulla confessio ibi exciperetur. Quid insuper repetitum illud adiectivum *destinatus*? Et voluisset cl. adversarius ut nos eiusmodi conversionem instituissemus? Ipse iudicet.

Ergo eiusmodi declarationis pars non pertinet ad confessionale proprie dictum: cum autem ad hoc non pertineat, pertineat autem ad loca destinata; ergo ipse adversarius discrimen evidentissimum ponit inter loca destinata et confessionalia proprie nominis.

IV. Postremo loco cl. Rota dolet quod nos iniuria scripserimus, eum, dum respondit ad difficultatem quam sibi proposuerat ex verbis Benedicti XIV, et explicavit verba *sive in alio loco ad audiendas confessiones destinato*, respondisse

quod in quaestione versatur, pag. 207. IV.

Sed ut lectores cognoscant quantam veritate id scripserimus, satis est ut legant notam nostram pag. 183 atque eam conferant cum iis quae scribit Adversarius in suo libro pag. 179. Cum enim ipse ibi evidenter affirmaverit, Benedictum XIV explicasse sensum vocis *Confessionale*, hoc ipso affirmavit, iuxta Benedictum XIV *Confessionale et loca destinata* unum idemque esse sicut unum idemque sunt definitio et definitum.

Sed difficultas ab cl. Rota proposita erat: Cur ergo in Bulla post particulam *in Confessionale* additur illa: *sive in alio loco ad audiendas confessiones destinato*? Etenim etc. Ad quae cum respondeat quae fideliter ex ipso retulimus, atque ipse concedit, hoc ipso respondit quod in quaestione erat.

At in animadversionibus pag. 208 haec subdit: « Quomodo illud respondeo quod in quaestione est? » Si respondissem, particulam illam adiectam fuisse in Bulla ad declarandum confessionalia recenseri debere inter loca *destinata*, » tunc quidem incidissem in *petitionem principii*, et id ipsum, » quod in quaestione venit, tamquam certum obiecissem, sed » aliud; ut patet, ego respondi. »

Attamen prorsus illud respondit, scilicet, particulam illam adiectam fuisse in Bulla ad declarandum *confessionalia* recenseri debere inter

loca *destinata*. Affirmavit enim in libro et loc. cit. Benedictum XIV explicasse per verba *sive in alio loco ad audiendas confessiones destinato* sensum vocis *confessionale*; sed explicatio et res explicata unum idemque sunt; ergo hoc ipso quod cl. adversarius hoc affirmat, affirmat in lege Benedicti XIV *confessionalia* recenseri debere *inter loca destinata*; haec autem erat quaestio et difficultas ab eo proposita, et dissolvenda. In animadversionibus vero pag. 208 nonne id ipsum confirmat? cum enim iterum affirmat *particulam illam*, sive in alio loco ad confessiones audiendas destinato, *minime reddi otiosam, quia maioris declarationis et omnis tollendae dubitationis gratia adiecta fuit*; praemiserit autem: *Quaestio nostra specialis hic et nunc est: an superflua dicenda sit, et reddatur otiosa in mea hypothesisi particula illa addita*, cum, inquam, haec iterum affirmet, affirmat evidentissime particulam *sive in alio loco* etc. esse declarationem et explicationem vocis confessionalis, ideoque in lege Benedicti XIV non tria loca designari, sed duo; quia definitio et definitum, explicatio et res explicata sunt unum et idem; haec autem erat quaestio.

Cl. Rota ex vera definitione Confessionalis exprimere conatur mentem et locutionem Benedicti XIV. Cum enim Confessionalis sit locus ad confessiones audiendas destinatus, inde arguit loca ad confessiones audiendas destinata esse unum

idemque cum Confessionalibus. At Benedictus XIV per verba sive *in alio loco ad confessiones audiendas destinato* aperte indicare videtur locum alium, qui Confessionale proprie dictum non est; quod patet et ex adhibita antea voce *Confessionali*; et ex adhibito postea vocabulo *electo*.

Haec autem sunt, de quibus claris. Adversarius contra nos doluit; an iure Lectores iudicent.

Post haec afferre liceat discrimina nonnulla quae inter locum destinatum et Confessionale proprie dictum intercedere videntur.

Et 1. Nemo negare poterit, confessionalia proprie dicta esse loca destinata ad confessiones audiendas simpliciter et absolute, et per excellentiam, si ita loqui fas est; at alia loca nec simpliciter, nec absolute ad confessiones audiendas destinata sunt, cum ad alias etiam actiones peragendas adhibeantur. Eiusmodi autem differentia aliquod etiam discrimen constituit.

2. Usus Confessionalium proprie dictorum, si illa sanctimonialium etc. excipiantur, universalior est quam usus locorum destinatum. In illis enim excipiuntur confessiones quorumlibet, virorum et mulierum; in istis autem confessiones tantum virorum, et alicuius mulieris surdae, quod est per accidens.

3. Confessionale primo intuitu dignoscitur, ad quid inserviat, non item locus destinatus.

4. Dum agitur de simulatione

confessionis satis est ut quis sistat ad locum consuetum Confessionalis proprie dicti, ut illa intelligatur intercessisse. Sed in loco destinato requiruntur luculentiora indicia. Quare hoc, si inter utrumque locum nullum adesset discrimen?

5. Ipse praestantissimus Rota affirmat, Confessionale esse veluti genus, et loca destinata, sicut et loca electa esse veluti species eiusdem: sed inter genus et speciem dari discrimen logicum ipse non inficiabitur; et patet ex generis et speciei definitione.

6. In *Enchiridion pag. 179* adversarius noster scribit: *poterat enim quis, si legislator non explicasset sensum vocis Confessionale, iudicare, quod in poenalibus non veniant loca destinata vel electa*. At praeterquam quod ibi Benedictus XIV locum a Confessionali diversum indicat, dato etiam quod adversarius affirmat; tale discrimen intercedere admittit inter confessionale et locum destinatum, ut hic comprehendere sub lege poenali non intelligeretur nisi de eo expressa mentio fieret; sed si nullum discrimen aderat quomodo quis hoc putare potuisset?

7. Confessionale proprie dictum forma praescripta confectum et in Ecclesia collocatum, illico confessionale est, quamvis ibi confessiones non excipiuntur; at loca destinata ad confessiones audiendas talia non habentur, nisi ibi, ut scribit etiam ipsemet Rota, *Enchiri-*

dion pag. 177 col. 1, *ex ordinaria consuetudine, et servatis servandis confessiones audiantur*. Ex quo sequitur 1° quod Confessionale proprie dictum tale est ex sola destinatione; locus destinatus non item, sed requiritur consuetudo ordinaria excipiendi ibidem confessiones; sequitur 2° quod in locis destinatis si confessiones audiri praetermittantur, cessant esse confessionalia, et ad summum evadunt, vel evadere possunt loca electa; vera autem confessionalia talia sunt semper, excipiantur in eis vel non excipiantur confessiones. Sed valde discrepat id quod tale per se et semper est ab eo quod tale nec per se, nec est semper.

8. Destinatio Confessionalium proprie dictorum fit auctoritate Superioris ecclesiastici; qui et formam praescribit, et collocationem in loco apto, qui plerumque est Ecclesia; loca autem destinata ad confessiones audiendas plerumque talia evadunt ex electione confessariorum, vel ex necessitate, vel aliis circumstantiis; ita ut initio nec destinata censeantur, sed electa.

9. Demum si in loco destinato Confessionale collocetur, cessat lo-

cus destinatus, ut patet ex iis etiam quae scribit Giraldi, cuius verba adversarius adducit; at si loca destinata ita vera essent confessionalia, ut nullum intercederet discrimen, id contingere non posset, cum aequales semper et ubicumque praerogativas suas servant.

Datur ergo discrimen inter loca destinata et confessionalia proprie dicta quale intercedit, si ita loqui licet, inter Reges et Ministros, inter fontes et rivulos.

Exinde vero non negamus, loca destinata et loca electa in actu Sacramentalis Confessionis censenda esse vera confessionalia, quandoquidem Sacramentum poenitentiae quod in illis administratur sua iura servat veluti administraretur in Confessionali proprie dicto; at simpliciter, et absolute, remota scilicet actuali confessione, loca destinata, sicut et electa numquam vera confessionalia dici possunt.

Haec autem lectorum nostrorum iudicio humiliter submitimus. Eis autem commendamus lectionem, cit. operis *Enchiridion Confessarii et iudicis Ecclesiastici* ab cl. Archiepiscopo Rota editi, quod plurima sapientia et eruditione praestat.

